

Pierādījumu iegūšana videokonferencē - Itālija

SATURS

- 1 Vai iespējams iegūt pierādījumus videokonferencē, piedaloties tiesai no dalībvalsts, kas iesniedz pieprasījumu, vai otras dalībvalsts tiesa pierādījumus videokonferencē var iegūt tiešā veidā? Ja iespējams, kādas ir piemērojamās valsts procedūras vai tiesību akti?
- 2 Vai pastāv kādi ierobežojumi attiecībā uz videokonferencē nopratināmajām personām, piemēram, vai tie var būt tikai liecinieki vai arī, piemēram, eksperti vai puses?
- 3 Vai pastāv kādi ierobežojumi attiecībā uz pierādījumiem, ko iespējams iegūt videokonferencē, un, ja pastāv, tad kādi?
- 4 Vai pastāv kādi ierobežojumi attiecībā uz to, kur jāveic personas nopratināšana, izmantojot videokonferenci, t. i., vai tam jānotiek tiesā?
- 5 Vai drīkst ierakstīt videokonferences tiesas sēdes un, ja drīkst, vai šāda iespēja ir pieejama?
- 6 Kādā valodā tiesas sēde notiek: a) ja pieprasījumi ir iesniegti saskaņā ar 10.-12. pantu un b) ja notiek tieša pierādījumu iegūšana saskaņā ar 17. pantu?
- 7 Ja ir nepieciešami tulki, kas ir atbildīgs par viņu nodrošināšanu abu veidu tiesas sēdēs un kur viņiem ir jāatrodas?
- 8 Kāda procedūra attiecas uz tiesas sēdes sagatavošanas darbiem un laika un vietas paziņošanu nopratināmajai personai? Cik daudz laika tiek dots, nosakot tiesas sēdes datumu, lai persona varētu saņemt informāciju savlaicīgi?
- 9 Kādas ir videokonferences izmantošanas izmaksas un kā tās tiek apmaksātas?
- 10 Kādas ir prasības (ja ir), lai nodrošinātu, ka persona, kuru tieši nopratinās tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, tiek informēta par to, ka process notiks brīvprātīgi?
- 11 Kāda ir nopratināmās personas identitātes pārbaudes procedūra?
- 12 Kā tiek pieņemts zvērests, un kāda informācija ir nepieciešama no tiesas, kas iesniedz pieprasījumu, ja, tieši iegūstot pierādījumus saskaņā ar 17. pantu, ir nepieciešams zvērests?
- 13 Kā tiek nodrošināts, ka videokonferencē atrodas kontaktpersona, ar kuru tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, var uzturēt sakarus, un persona, kas ir pieejama tiesas sēdes dienā un kas strādās ar videokonferences ierīcēm, un risinās jebkādas tehniskas problēmas?
- 14 Vai ir nepieciešama jebkāda papildu informācija no tiesas, kas iesniedz pieprasījumu, un, ja ir, tad kāda?

1 Vai iespējams iegūt pierādījumus videokonferencē, piedaloties tiesai no dalībvalsts, kas iesniedz pieprasījumu, vai otras dalībvalsts tiesa pierādījumus videokonferencē var iegūt tiešā veidā? Ja iespējams, kādas ir piemērojamās valsts procedūras vai tiesību akti?

Itālijas tiesību sistēmā un konkrēti Civilprocesa kodeksā (*Codice di Procedura Civile*) nav konkrētas atsauces uz pierādījumu iegūšanu, izmantojot videokonferences.

Tomēr videokonferences patiesībā ir mūsu tiesību sistēmas iezīme.

Civilprocesa kodeksa 202. pantā noteikts, ka pārbaudi veicošajam tiesnesim, nodrošinot pierādījumu iegūšanu, „jānosaka pierādījumu gūšanas laiks, vieta un metode”. Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1206/2001 pierādījumu gūšanas metodes, ko tiesnesis var izmantot, ietver videokonferences.

Civilprocesa kodeksa 261. pantā noteikts, ka tiesnesis var izmantot uzfilmēto materiālu, kam nepieciešams izmantot mehāniskus līdzekļus, rīkus vai procedūras.

Videokonferences ir skaidri norādītas Kriminālprocesa kodeksā (*Codice di Procedura Penale*) (piemēram, 205.-ter pantā).

Tādējādi attiecībā uz procedūru, ko reglamentē Regulas 10. pants un turpmākie panti, 10. panta 4. punktā minēto ierobežojumu par „neatbilstību” mūsu tiesību sistēmai var izslēgt.

Vienīgais ierobežojums, ko varētu piemērot videokonferences pieprasījumam, būtu gadījumā, ja pastāvētu būtiskas praktiskas grūtības.

Attiecībā uz dažādu veidu pierādījumu gūšanas metodi tiek piemērots ES regulējums un Itālijas Civilprocesa kodekss, kā arī attiecīgie īstenošanas tiesību akti.

Attiecībā uz 17. panta reglamentēto procedūru pēc tam, kad ir pārbaudīts, vai 5. daļā noteiktās prasības ir izpildītas un ir atļauta tieša pierādījumu gūšana, pieprasījuma saņēmēja dalībvalstij „jāveicina” videokonferences izmantošana, kas kā pierādījumu gūšanas metode katrā atsevišķā gadījumā jāapstiprina lūguma saņēmējas tiesu iestādē.

Tādējādi, izņemot būtisku praktisku grūtību gadījumus, kad lūguma saņēmējas tiesu iestāde nevar izmantot šo saziņas veidu, visus pierādījumus var iegūt videokonferencē, pamatojoties uz leģitīmu prasību saskaņā ar 10. pantu un turpmākajiem pantiem vai saņemot atļauju saskaņā ar 17. pantu.

2 Vai pastāv kādi ierobežojumi attiecībā uz videokonferencē noprotināmajām personām, piemēram, vai tie var būt tikai liecinieki vai arī, piemēram, eksperti vai puses?

Videokonference ir noderīgs rīks liecinieku un procedūrā iesaistīto pušu noprotināšanai. Šajā saistībā nepastāv problēmas attiecībā uz atbilstību Itālijas tiesību aktiem, kas, gluži pretēji, ļauj gūt pierādījumus no lieciniekiem, veikt neformālu pušu noprotināšanu un zvērestu nodevušo pušu noprotināšanu.

Attiecībā uz speciālistu noprotināšanu jānovērš ar speciālistu atzinuma pieņemamību saistītās problēmas pamatcēlonis, īpaši saistībā ar tiešo pierādījumu iegūšanu (17. pants).

Itālijas tiesību aktos ekspertu slēdzienu reglamentē Civilprocesa kodeksa 61. pants un 191.–201. pants. Eksperti parasti izstrādā rakstisku atzinumu (Civilprocesa kodeksa 195. panta 2. punkts), bet tiesa var arī pieprasīt paskaidrojumus. Tiklīdz atzinums ir pieņemts, nevajadzētu būt nekādiem šķēršļiem, lai noprotinātu ekspertus ar videokonferences palīdzību. Itālijas Civilprocesa kodeksā patiešām norādīts, ka „tad, ja priekšsēdētājs uzskata to par vajadzīgu, viņš uzaicina ekspertu piedalīties diskusijā tiesnešu kolēģijas klātbūtnē un izteikt savu viedokli slēgtā sesijā pušu klātbūtnē, kuras var precizēt un izklāstīt lietu ar savu advokātu palīdzību”.

3 Vai pastāv kādi ierobežojumi attiecībā uz pierādījumiem, ko iespējams iegūt videokonferencē, un, ja pastāv, tad kādi?

No praktiskā viedokļa šķiet, ka videokonference ir efektīvs rīks, kas ļauj gūt pierādījumus, noprotināt lieciniekus aci pret aci un pieņemt pušu paziņojumus.

Tomēr noteikumos nav tieši izskatīts jautājums par pierādījumu veidu vai obligātumu, un attiecībā uz ekspertu ieteikumiem var rasties praktiskas dabas problēmas, piemēram, saistībā ar pierādījumiem rokrakstā, ģenētiskajiem datiem vai pierādījumiem telefona sarunu veidā.

4 Vai pastāv kādi ierobežojumi attiecībā uz to, kur jāveic personas noprotināšana, izmantojot videokonferenci, t. i., vai tam jānotiek tiesā?

Pierādījumi parasti tiek iegūti teritoriāli kompetentā pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts tiesas vai policijas struktūrā, kurā ir pieejams gan nepieciešamais aprīkojums, gan tehniskā atbalsta personāls. Tomēr pašlaik nav bijis neviens gadījums, kad civilprasībā tiktu izmantota videokonference.

Ja videokonferenci izmanto kriminālprocesā, parasti tiek izmantota viena no pieejamām vietām ar piemērotu aprīkojumu, kas atrodas lūguma saņēmējas tiesas apelācijas tiesas apgabalā (tiesas palātā, apsargātā tiesā vai cietuma telpās).

5 Vai drīkst ierakstīt videokonferences tiesas sēdes un, ja drīkst, vai šāda iespēja ir pieejama?

Nepastāv tiesiski šķēršļi sēžu ierakstīšanai, ja to atļauj pieprasījuma iesniedzējas valsts tiesību akti.

Tomēr attiecībā uz pierādījumu iegūšanu saskaņā ar 4. pantu un turpmākajiem pantiem tiek piemērots Civilprocesa kodeksa 126. pants un attiecībā uz sēdes protokola projektu — tā īstenošanas noteikumu 46. pants.

6 Kādā valodā tiesas sēde notiek: a) ja pieprasījumi ir iesniegti saskaņā ar 10.-12. pantu un b) ja notiek tieša pierādījumu iegūšana saskaņā ar 17. pantu?

Šo aspektu tieši nereglamentē noteikumi.

Norādījumi par to, kāda valodā jāizmanto sēdē, varētu būt atrodami 5. pants, kas paredz, ka pieprasījumi un paziņojumi jā sagatavo pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts oficiālajā valodā.

Saskaņā ar 10. pantu un turpmākajiem pantiem iesniegto pieprasījumu gadījumā, kad piemērojami valsts tiesību akti, sēdei jānotiek itāliešu valodā.

Civilprocesa kodeksa 122. pants nosaka, ka „visā lietas izskatīšanas laikā obligāti jāizmanto itāliešu valoda. Ja jānopratina persona, kas nerunā itāliešu valodā, tiesnesis var norīkot tulku.”

Tomēr 17. pantā minētajā procedūrā piemērojami pieprasījuma iesniedzējas valsts tiesību akti. Šis noteikums var arī izraisīt sekas saistībā ar valodu, kurā tiek iegūti pierādījumi. Arī šajā situācijā jāizmanto pieprasījuma iesniedzējas valsts valoda. Tādā gadījumā var būt nepieciešami tulki.

Iestāde, kas ir kompetenta atļaut tiešo pierādījumu iegūšanu, var arī sniegt norādījumus par pierādījumu gūšanas nosacījumiem; tie var ietvert izmantojamo valodu.

7 Ja ir nepieciešami tulki, kas ir atbildīgs par viņu nodrošināšanu abu veidu tiesas sēdēs un kur viņiem ir jāatrodas?

Noteikumi neietver nekādus konkrētus noteikumus attiecībā uz šo aspektu.

Tomēr 10. pantā un turpmākajos pantos minētajā procedūrā piemērojami pieprasījuma saņēmējas valsts tiesību akti.

Jebkurā gadījumā piemērojams Civilprocesa kodeksa 122. panta 2. punkts.

Kodekss nosaka tulka norīkošanu gadījumos, kad jānopratina persona, kas nerunā itāliešu valodā. Tādējādi pieņēmums ir tāds, ka lietas izskatīšanas (un lietas tiesneša) valoda ir itāliešu valoda.

Izmaksas saistībā ar tulku honorāriem būtu jākompensē un jāpiemēro pieprasījuma iesniedzējas tiesu iestādei (skatīt 18. pantu).

Informāciju par procedūru saskaņā ar 17. pantu skatīt 6. punktā. Sēdei jānotiek pieprasījuma iesniedzējas valsts valodā. Tādējādi, lai noteiktu, kas atbild par tulka(-u) norīkošanu, jāievēro pieprasījuma iesniedzējas valsts tiesību akti. Šajā gadījumā kompetentā iestāde, kas atļauj tiešo pierādījumu iegūšanu, var pieprasīt informāciju par tulka norīkošanu.

8 Kāda procedūra attiecas uz tiesas sēdes sagatavošanas darbiem un laika un vietas paziņošanu noplatināmajai personai? Cik daudz laika tiek dots, nosakot tiesas sēdes datumu, lai persona varētu saņemt informāciju savlaicīgi?

Civilprocesa kodeksa 250. pants nosaka, ka tiesu izpildītājam pēc ieinteresētās personas pieprasījuma jāinformē liecinieki par to, ka tiem jāierodas noteiktā vietā, noteiktā datumā un noteiktā laikā, kā arī jāinformē tie par tiesnesi, kas gūs pierādījumus, un sēdi, kurā tie tiks izjautāti. Civilprocesa kodeksa īstenošanas noteikumu 103. pants nosaka, ka liecinieki jāinformē vismaz septiņas dienas pirms sēdes, kurā tie aicināti ierasties.

Noteikumi, kas reglamentē liecinieku noplatināšanu, ir paredzēti Civilprocesa kodeksa 244.–257. *bis* pantā un tā īstenošanas noteikumu 102.–108. pantā.

9 Kādas ir videokonferences izmantošanas izmaksas un kā tās tiek apmaksātas?

Saskaņā ar 4. pantu (netiešie pierādījumi) veiktās videokonferences izmaksas, kā to nosaka 10. panta 4. punkts, tiek kompensētas pēc pieprasījuma saņēmējas iestādes pieprasījuma, kā paredzēts 18. panta 2. punktā.

Saskaņā ar 17. pantu šis ar kompensāciju saistītais pienākums nav paredzēts attiecībā uz tiešu pierādījumu iegūšanu videokonferences ceļā, ko veic ārvalstu iestāde.

10 Kādas ir prasības (ja ir), lai nodrošinātu, ka persona, kuru tieši noplatinās tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, tiek informēta par to, ka process notiks brīvprātīgi?

Pieprasījuma iesniedzējas iestāde ir atbildīga par to, ka tiek informēta noplatināmo personu, ka pierādījumi tiks gūti brīvprātīgi; saskaņā ar 17. pantu šis nosacījums ir viens no faktoriem, uz kuriem balstās atļauja tiešo pierādījumu iegūšanai.

Tomēr noteikumi neparedz jebkādus līdztīgus pienākumus pieprasījuma saņēmējas tiesu iestādei.

11 Kāda ir noplatināmās personas identitātes pārbaudes procedūra?

Parasti pieprasījuma iesniedzēja iestāde, kas veic videokonferenci, saskaņā ar 17. pantu atbild par liecinieka identitātes pārbaudi. Netiešu pierādījumu gadījumā attiecībā uz liecinieku iztaujāšanu liecinieka identitātes pārbaudi reglamentē Civilprocesa kodeksa 252. pants, saskaņā ar kuru: „Pārbaudi veicošais tiesnesis lūdz liecinieku nosaukt savu vārdu, uzvārdu, tēva vārdu, vecumu un nodarbošanos un aicina liecinieku norādīt, vai tam ir jebkāda radniecība (..) ar pusēm vai interese attiecībā uz lietu.” Identifikācija notiek pēc zvēresta nodošanas, un to reglamentē Civilprocesa kodeksa 251. pants. Praksē pārbaudi veicošais tiesnesis arī lūdz liecinieku uzrādīt personu apliecināšu dokumentu, un informācija tiek ierakstīta sēdes protokolā.

Ja nopratināmās puses ir iesaistījušas ģpašu pārstāvi, nepieciešams arī ģpašs pilnvarojums.

12 Kā tiek pieņemts zvērests, un kāda informācija ir nepieciešama no tiesas, kas iesniedz pieprasījumu, ja, tieši iegūstot pierādījumus saskaņā ar 17. pantu, ir nepieciešams zvērests?

Attiecībā uz 17. pantā minēto procedūru nav paredzēti ģpaši noteikumi. Varētu būt lietderīgi saņemt informāciju par nepatiesas liecības vai bezdarbības kriminālo nozīmību (pieprasījuma iesniedzējas valsts tiesību sistēmā), kas atkarīga no pieprasījuma iesniedzējas valsts tiesvedību reglamentējošiem tiesību aktiem.

13 Kā tiek nodrošināts, ka videokonferencē atrodas kontaktpersona, ar kuru tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, var uzturēt sakarus, un persona, kas ir pieejama tiesas sēdes dienā un kas strādās ar videokonferences ierīcēm, un risinās jebkādas tehniskas problēmas?

Itālijas Cietumu pārvaldes departaments, kas atbild par videokonferenču savienojumiem, tieši pirms videokonferences veic saderības pārbaudes ar ārvalstu tehnisko personālu.

14 Vai ir nepieciešama jebkāda papildu informācija no tiesas, kas iesniedz pieprasījumu, un, ja ir, tad kāda?

Kopā ar pieteikumu par starptautisko juridisko palīdzību pieprasījuma iesniedzējai tiesu iestādei jānodrošina tehniskā informācija (ja tai tāda ir) par tās valstī izmantoto videokonferences sistēmu, jānorāda kontaktpersonas, vēlams profesionāla tehniķa, vārds un tālruna numurs, kā arī šo darbību laikā izmantojamā valoda.

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 04/02/2019